

Datum
2024-11-28

Diarienummer
KS-2024/476.119

Handläggare
Maria Sundblad
Maria.Sundblad@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Svar på motion väckt av Anneli Johansson (KD) och Karl Henriksson (KD) - Maxtak för förskolornas barngrupper

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Med hänvisning till förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 28 november 2024, avslås motionen.

Sammanfattning

Anneli Johansson (KD) och Karl Henriksson (KD) har den 18 mars 2024 väckt en motion i kommunfullmäktige om maxtak för förskolornas barngrupper.

Motionen har remitterats till förskolenämnden för synpunkter.

Kommunstyrelsens förvaltning vill framhålla att det utöver barngruppernas storlek finns andra viktiga aspekter som påverkar barnens utveckling och lärande i förskolan, där personalens utbildning och kompetens är den viktigaste kvalitetsfaktorn.

Barngruppsstorlekarna och personaltätheten i Huddinge är redan idag bättre än de flesta av jämförelsekommunerna och förskolorna har väletablerad erfarenhet av arbete i mindre grupperingar genom teman och projekt, där miljön brukar benämnas den tredje pedagogen. Med detta i beaktande anser förvaltningen att de viktigaste investeringarna i förskolan bör vara att upprätthålla förskollärartätheten och att verksamheten bedrivs i bra och ändamålsenliga lokaler.

Förvaltningen ser inte heller att ett införande av ett maxtak för förskolornas barngrupper skulle stödja rektorernas uppdrag att tillhandahålla likvärdig utbildning, där utbildningen inte kan utformas på samma sätt överallt och att förskolans resurser därför inte ska fördelas lika. Ett maxtak skulle innebära alltför strikta begränsningar av barngrupperna, med mindre möjligheter att organisera verksamheten utifrån barnens specifika behov och förutsättningarna på den enskilda förskolan.

Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att förslaget i motionen ska avslås.

Beskrivning av ärendet

Anneli Johansson (KD) och Karl Henriksson (KD) har den 18 mars 2024 väckt en motion i kommunfullmäktige om maxtak för förskolornas barngrupper (bilaga 1).

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

- i enlighet med Skolverkets riktlinjer fastställa 12 barn per grupp i småbarnsgrupper (1–3 år) och 15 barn i övrig ålder som maximal tillåten storlek för barngrupper i kommunala förskolor i Huddinge kommun.

Motionen har remitterats till förskolenämnden för synpunkter.

Skollagen och Skolverkets rekommendationer

Enligt skollagen (2010:800) 8 kap. 8 § ska huvudmannen se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö. Skollagen 2 kap. 9–10 §§ påtalar även att det är rektor i förskolan som är ansvarig för att leda, fördela och samordna det pedagogiska arbetet vid sin enhet. I det ansvaret ingår att besluta om barnens fördelning i grupper i förskolan.

Som riktmärke rekommenderar Skolverket 6–12 barn per barngrupp i förskolan för barn i åldern 1–3 år. För barn i åldern 4–5 år är riktmärket 9–15 barn per barngrupp. Riktmärkena är inte tvingande utan ska vara ett stöd för förskolorna att skapa lagom stora barngrupper.¹

Kommunen är enligt 8 kap. 14 § skollagen skyldig att erbjuda förskoleplats inom fyra månader när vårdnadshavare anmält önskemål om förskola. Verksamheterna behöver ha kapacitet för att kunna erbjuda plats inom denna tidsram.

Mål och budget 2025–2027

I mål och budget 2025–2027 framhålls att storleken på undervisningsgrupperna i förskolan ska anpassas så att varje barns behov kan tillgodoses. Skickliga och behöriga lärare och förskollärare är avgörande för utbildningens kvalitet.

Med kraftigt minskande barnkullar befinner sig förskolan i en organisatorisk omställning. I den ska kommunen prioritera att upprätthålla förskollärartätheten och att verksamheten ska bedrivas i bra och ändamålsenliga lokaler.

Huddinges förskolor och jämförelser med andra kommuner

Skolverkets statistik visar att Huddinge kommunala förskolor har något mindre barngrupper än länssnittet. Länssnittet ligger på 16,6 barn medan Huddinges snitt är 16,5 barn. Huddinge ligger på samma nivå som Järfälla och Nacka medan övriga jämförelsekommuner; Haninge och Sollentuna, har större barngrupper.

Huddinge har högst förskollärartäthet bland jämförelsekommunerna, och även högre förskollärartäthet än länssnittet. Antalet barn per årsarbetare i förskolan inom kommunal regi är lägre än länssnittet, med 5,3 barn jämfört med 5,5.²

¹ [Rätt till förskola - Skolverket](#)

² [Skolverkets statistik över barngrupper och personal](#)

I förskolenämndens verksamhetsplan 2025 finns indikatorer kring barngruppernas storlek och personal- respektive förskollärartäthet. Etappmålet för 2025 ligger på 15,7 barn per barngrupp och 14 barn år 2030. År 2025 är målet att det är 4,9 barn per årsarbetare i förskolan och 4 barn år 2030. När det gäller förskollärartätheten finns det etappmål för år 2025 på 16,1 barn per lärare och 15,5 barn år 2030.³

Förskolenämndens remissvar

Förskolenämnden ser att förslaget skulle medföra längre kötider till förskolan, där kommunen inte kan erbjuda förskoleplats i tid. Det skulle kräva större investeringar i lokaler och personella resurser, med kraftigt ökade kostnader och omprioriteringar som följd (bilaga 2).

Vidare framhåller nämnden att det är många faktorer som är avgörande för hur barngrupperna upplevs, till exempel barnens ålder och lokalernas utformning. Även andelen barn i behov av särskilt stöd, barn med annat modersmål än svenska och barnens närvarotider påverkar vad som kan anses vara en lämplig barngrupp i förskolan.

Nämnden ser inte att ett fastställande av maximal tillåten storlek för barngrupper skulle stödja huvudmannens arbete med att säkerställa att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek på respektive enhet.

Nämnden erinrar om att ett beslut om maxtak för förskolornas barngrupper enligt lag inte kan beslutas av kommunfullmäktige då frågan ligger inom förskolenämndens ansvarsområde i egenskap av huvudman för de kommunala förskolorna.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning vill framhålla vikten av att barn får en god start i livet, där det livslånga lärandet börjar i förskolan. En trygg och utvecklande miljö redan i förskolan ger goda förutsättningar för barn att lyckas i framtiden.

Utöver barngruppernas storlek finns andra viktiga aspekter som påverkar barnens utveckling och lärande i förskolan såsom personalens kompetens, personaltätheten, barngruppens sammansättning och den fysiska miljön. Forskning har visat att personalens utbildning och kompetens är den viktigaste kvalitetsfaktorn i förskolan.⁴

Barngruppsstorlekarna och personaltätheten i Huddinge är redan idag bättre än de flesta av jämförelsekommunerna. Huddinges kommunala förskolor har även väletablerad erfarenhet av arbete i mindre grupperingar genom teman och projekt, där miljön brukar benämnas den tredje pedagogen. Kommunen gör även viktiga satsningar på språkutveckling i förskolan för att stärka barnen och rusta dem för framtiden.

³ Samtliga indikatorer utgår från lägeskommunsperspektiv och genomsnittet innefattar därmed både fristående och kommunala förskolor i Huddinge.

⁴ [Skolverkets allmänna råd om målpuppfyllelse i förskolan](#)

Kommunstyrelsens förvaltning delar förskolenämndens bedömning att en omställning till mindre barngrupper i samtliga kommunala förskolor skulle kräva omfattande investeringar i lokaler och personella resurser. Med detta i beaktande anser förvaltningen att de viktigaste investeringarna i förskolan bör vara att bibehålla förskollärartätheten och att verksamheten bedrivs i bra och ändamålsenliga lokaler.

Förvaltningen ser inte heller att ett införande av ett maxtak för förskolornas barngrupper skulle stödja rektorernas uppdrag enligt läroplanen att tillhandahålla likvärdig utbildning, där det anges att utbildningen inte kan utformas på samma sätt överallt och att förskolans resurser därför inte ska fördelas lika. Ett maxtak skulle innebära alltför strikta begränsningar av barngrupperna, med mindre möjligheter att organisera verksamheten utifrån barnens specifika behov och förutsättningarna på den enskilda förskolan.

Mot bakgrund av detta föreslår förvaltningen att förslaget i motionen ska avslås.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inte några ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Camilla Broo
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Biträdande kommundirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Motion väckt av Anneli Johansson (KD) och Karl Henriksson (KD) –
Maxtak för förskolornas barngrupper
- Bilaga 2. Förskolenämndens remissvar

Beslutet ska skickas till

Förskolenämnden